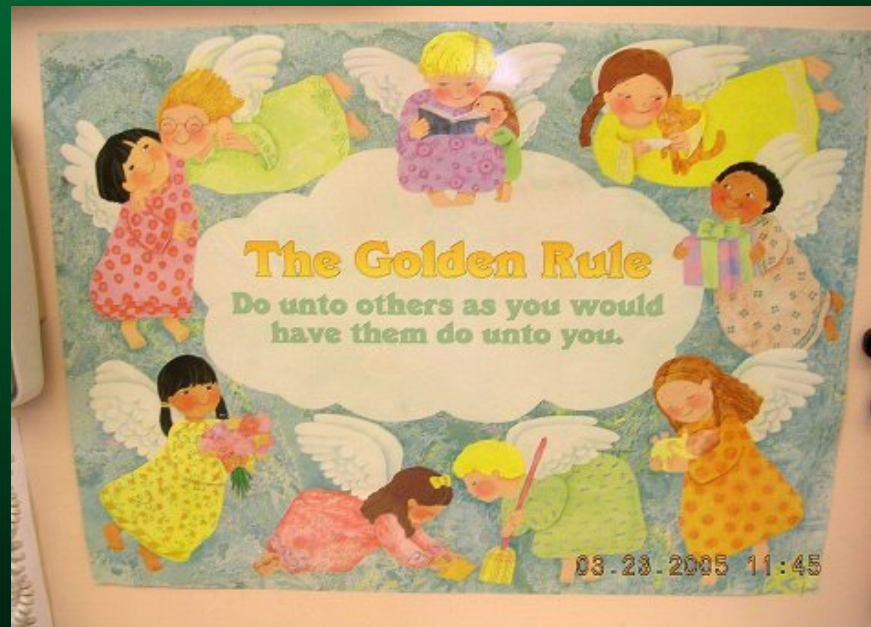

Zlatno pravilo

(Golden rule)

- u svijetlu teorije izbora -

Igor Longo

Zlatno pravilo

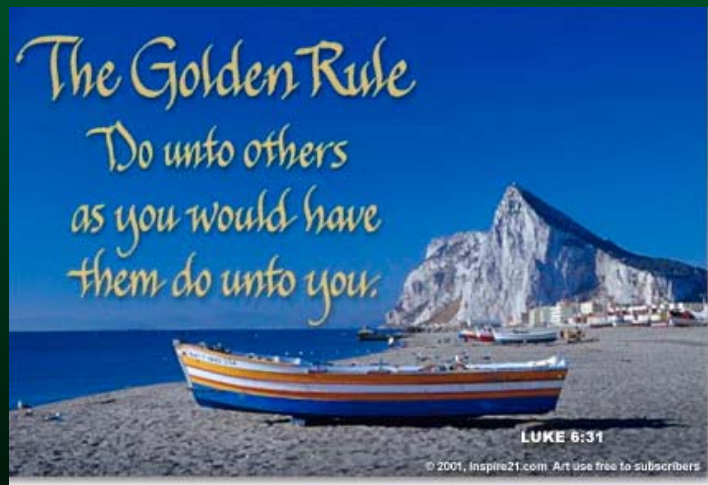
- ✓ Sažeti filozofski koncept, poznat još u predkršćansko vrijeme kojim se pokušava u nekoj zajednici urediti odnose.

(prema Ernest L. Martin)

Učini drugima isto ono što bi želio da oni učine tebi.

Negativna formulacija ZP-a:

Ne učini drugima ono što ne bi želio da oni učine tebi.

Oblik ZP-a u različitim kulturama i religijama:

Ovo je sažetak zadaća: Ne učini drugima ono što bi uzrokovalo tvoju bol, ako bi tebi to isto netko drugi učinio.

Mahabharata, oko 3000 AD

Ono što je mrsko tebi, ti ne čini drugima. Ovo je opći zakon, a sve ostalo su objašnjenja.

Talmud, oko 1300 AD

Ne ugrožavaj druge na način za kojeg znaš da ugrožava tebe.

Tripitaka (Budizam) oko 525 AD

Zasigurno je vrhunac skrbne ljubaznosti da ne učinite drugima isto ono što ne biste voljeli da ti drugi vama učine.

Analects, Lun-yu (iz tradicije Konfucionizma), oko 500 AD.

Trebalo bi se prema svim bićima odnositi kao što bismo željeli da se prema nama odnose.

Agamas, Sutrakrtanga, oko 500 AD

Skrbi o susjedovoj dobrobiti kao o svojoj dobrobiti, a o susjedovom gubitku kao o svome.

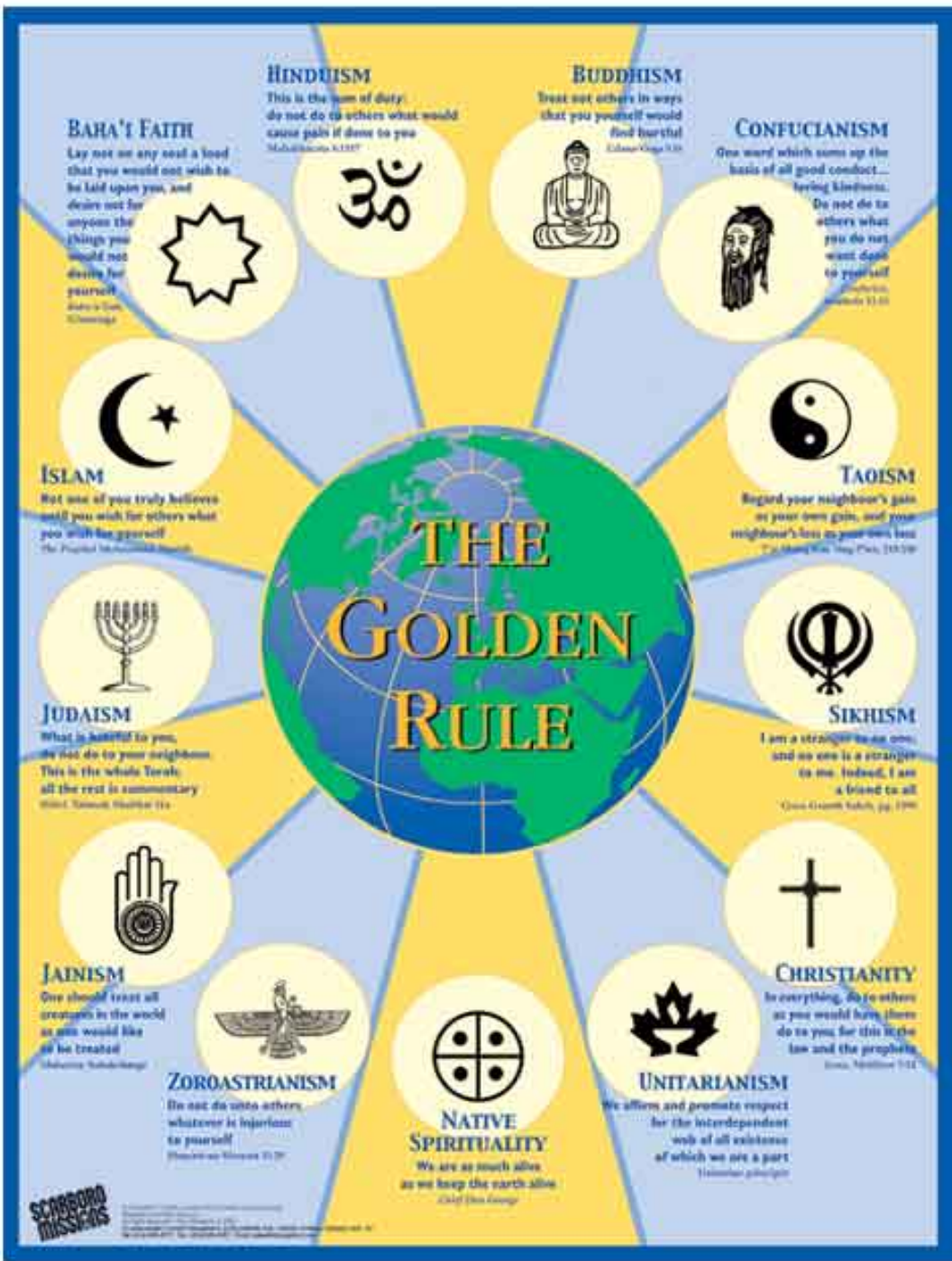
Tai-shang Kang-ying Pien (taoizam) oko 500 AD

Ne učini drugima ono što bi te moglo naljutiti, ako bi oni to napravili tebi.

Sokrat, oko 470-399 AD

Tretiraj svoje podređene kao što bi volio da tebe tretiraju nadređeni.

Epistle, oko 5-65 AD

U mnogim religijama ovo je Božji zakon.

Namjera nam je sagledati ga iz kuta teorije izbora i, eventualno, dodati pojašnjenja.

Zlatno pravilo

Učini drugome ono što bi želio da drugi učini tebi.

- naglasak je na JA; ja činim drugome prvenstveno radi toga da on učini to isto meni; dajem prvenstveno da bih dobio? Ili je naglasak na davanju? Imamo li pomisao o kontroli?

■ pretpostavka je da mi ZNAMO što druga osoba želi; to nije točno; mi ne znamo uvijek i dostatno točno što druga osoba želi – ako nam ona to, uz visoku razinu povjerenja, ne priopći;

■ a ZNA li druga osoba što učiniti nama? Isto to? MOŽE li ona to učiniti?

Hinduism

This is the sum of duty: do naught to others that which if done to thee would cause pain.

Judaism

What is hateful to you, do not to your fellow men. That is the entire Law; all the rest is commentary.

Buddhism

Hurt not others with that which pains yourself.

Zoroastrianism

That nature only is good when it shall not do unto another whatever is not good for its own self.

Islam

No one of you is a believer until he desires for his brother that which he desires for himself.

Christianity

Do unto others as you would have them do unto you.

*Bahá'í Faith
Blessed is he who preferreth his brother before himself.*

- prepostavka je da je nama stalo do druge osobe
- prepostavka je da možemo učiniti to što želimo
- prepostavka je da želimo to učiniti

■ prepostavka je da je ono što druga osoba želi IDENTIČNO onome što ja želim; to nije istina; MI IMAMO RAZLIČITE REALITETE.

mi želimo manje-više različite stvari. To što želimo ne treba biti dijametralno različito.

THE GOLDEN RULE

Hinduism

Everything you should do you will find in this:
Do nothing to others
That would hurt you if it were done to you.

MAHABHARATA 5:1517

Buddhism

Do not offend others
As you would not want to be offended.

UDANAVARGA 5:18

Taoism

The successes of your neighbor and their losses
Will be to you as if they were your own.

T'AI-SHANG KAN-YING PIEN

Confucianism

Is there any rule that one should follow all of one's life?
Yes! The rule of the gentle goodness:
That which we do not wish to be done to us, we do not do to others.

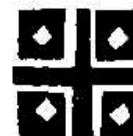
ANALECTAS 15:23

Judaism

That which you do not wish for yourself
You shall not wish for your neighbor.
This is the whole law; the rest is only commentary.

TALMUD SHABBAT 31^a

Christianity

In everything, do to others what
You would have them do to you.
For this sums up the law and the prophets.

MATTHEW 7:12

Islam

None of you shall be true believers
Unless you wish for your brother
The same that you wish for yourself.

SUNNAT

Earth Wisdom

Do one of the above;
And live in such a way that you will enrich, and not diminish,
Our relatives in the Earth family
Of animals and plants, soil, air, and water.

U skladu je s TEORIJOM IZBORA:

- JA mogu upravljati samo svojim ponašanjem, pa ću onda ja **PRVI** učiniti ono što bih volio da učiniš i ti meni.
- Naglasak je na **mojem** ČINJENJU.

Učini drugima isto ono što bi želio da oni učine tebi.

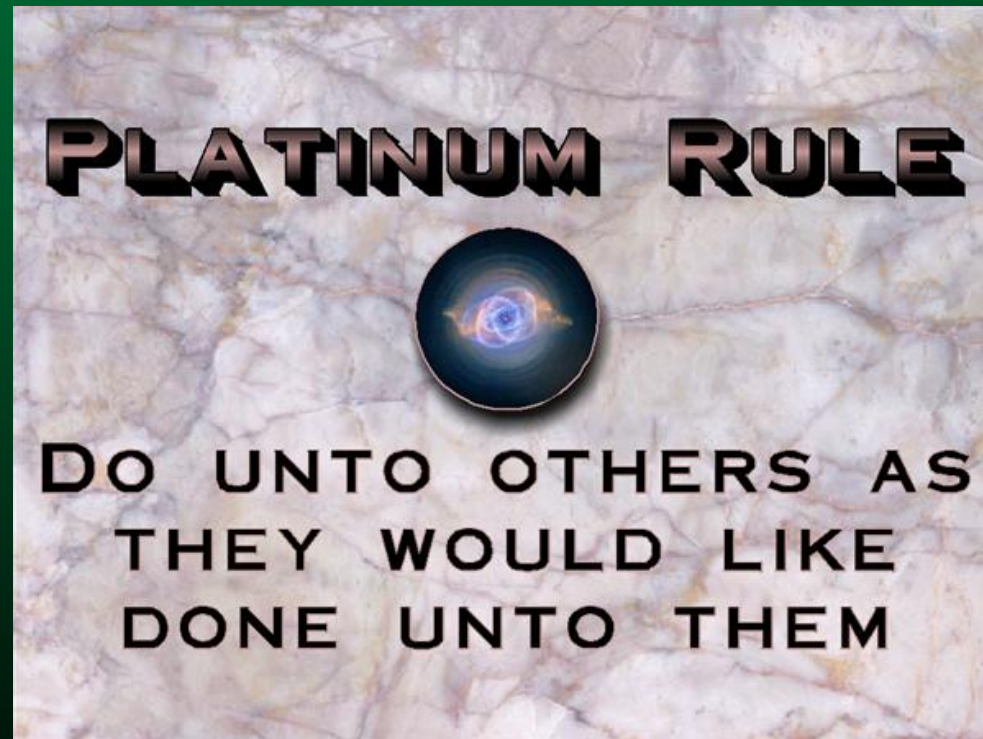
Naglasak je na ČINJENJU.

Potrebno je - naglasiti i MIŠLJENJE – onu komponentu nad kojom imamo kontrolu.

(mišljenje je dijelom uključeno, ali nije eksplicitno, možda zbog sažimanja pravila).

Platinasto pravilo
(Tony Alessandra)

Učini drugome isto ono što bi drugi želio da
mu ti učiniš.

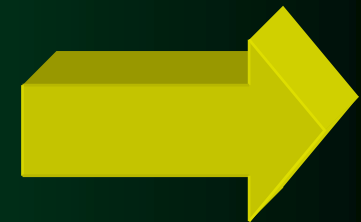

Promjena kuta gledanja!

- 🍷 naglasak je na DRUGOJ osobi; druga osoba nije Ja;
- 🍷 pretpostavka je da mi ZNAMO što druga osoba želi; ovo nas može potaknuti da istražimo što druga osoba želi i treba – ako nam to nije poznato.
- 🍷 pretpostavka je (kod Platinastog pravila) da je ono što druga osoba želi DRUGAČIJE od onoga što ja želim, da je ona RAZLIČITA od mene, i moja je zadaća da istražim što druga osoba želi i treba.

- Činim li drugome ono što želi kako bih ga naknadno lakše kontrolirao?
- Činim li drugome to bez očekivanja reciprociteta?
- Koje su moguće uloge i odnosi tada?

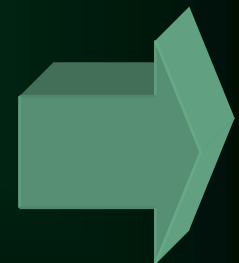
- ▶ RAZMIŠLJAJ o drugoj osobi onako kako bi ona željela da o njoj razmišljaš.
- ▶ RAZMIŠLJAJ o drugoj osobi onako kako ona **TREBA** da o njoj razmišljaš.

MOŽEMO LI, KORAK PO KORAK DOPUNJAVATI PLATINASTO PRAVILO I PRIBLIŽAVATI GA STANOVIŠTIMA TEORIJE IZBORA?

ili u terminima cjelokupnog ponašanja:

PONAŠAJ SE PREMA DRUGOJ OSOBI KAKO BI ONA
ŽELJELA DA SE PREMA NJOJ PONAŠAŠ.

A ako naglasimo ODNOS Ja-druga osoba:

ODNOSI SE PREMA DRUGOJ OSOBI KAKO BI ONA
ŽELJELA DA SE PREMA NJOJ ODNOSIŠ.

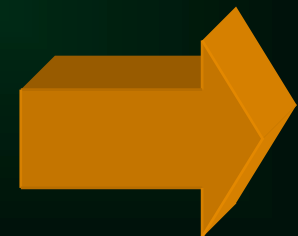
ODNOSI SE PREMA DRUGOJ OSOBI KAKO ONA **ŽELI** DA
SE PREMA NJOJ ODNOSIŠ

(naglasak je na prezentu)

ODNOSI SE PREMA DRUGOJ OSOBI KAKO
ONA **TREBA** DA SE PREMA NJOJ ODNOSIŠ.

(naglasak je je na potrebi; potreba je važnija od želje)

Ili, ako želimo još jedan korak naprijed u duhu TI, s ciljem da
izbjegnemo naredbeni način:

AKO ŽELIŠ IMATI DOBAR ODNOS S DRUGOM OSOBOM,
ONDA SE PREMA NJOJ ODNOSI ONAKO KAKO ONA TREBA
DA SE PREMA NJOJ ODNOSIŠ.

Ili, još jedan korak dalje:

AKO OBOJE ŽELITE/TREBATE DOBAR ODNOS, ONDA
SE OBOJE TREBATE ODNOSITI JEDNO PREMA
DRUGOME TAKO, KAKO ONA DRUGA STRANA TREBA
DA SE PREMA NJOJ ODNOSITE.

Ponovimo **platinasto pravilo** u negativnoj formi:

 Ne učini drugome ono što drugi ne bi želio da mu ti učiniš.

Vratimo se:
Kako bi **Platinasto pravilo** izgledalo u
odnosu roditelj-dijete?

**Učini djetetu ono što bi dijete željelo
da mu ti učiniš**

**ZNAMO LI MI ŠTO DIJETE ŽELI?
KAKO SMO U TO SIGURNI?
POTREBNO JE ZNATI ŠTO DIJETE ŽELI.**

Učiniti djetetu točno ono što ono želi, bez obzira o čemu je riječ?

...i što ja o tome mislim, kako vrednujem...?

Otvaramo li time vrata uzajamne, recipročne kontrole?

Primjena **Zlatnog pravila:**

Učini drugome ono što bi želio da drugi učini tebi.

Primjerice:

Učini djetetu ono što bi ti želio da dijete učini tebi.

(to je netočnost/nedostatnost Zlatnog pravila jer zbog razvojnih osobitosti i drugih faktora to nije ostvariv koncept. Mi i ne možemo uvijek, kada to i hoćemo, učiniti drugoj osobi ono što ona želi; niti to ona može nama).

Koliko **Zlatno pravilo** vodi računa o:

- potrebama drugog?
- percepciji druge osobe?
- odnosu s drugim?

(djelomice)

Platinasto pravilo to također djelomice osigurava.

No, ni **Platinasto pravilo** ne daje stanovište teorije izbora.

ZLATNO PRAVILO GOVORI O JA

PLATINASTO PRAVILO GOVORI O DRUGOJ OSOBI.

I jedno i drugo impliciraju odnos na neki način, ali ne eksplicitno?

No, koja je razina želje?
Je li specifična ili je općenita?

- Glasser je davno preporučio da, kad postavljamo očekivanja na druge (da drugi učine nešto što mi očekujemo) - budemo općeniti.
- Sva ova pravila – zapravo odnose se na općenita ponašanja (a ne specifična).

I idemo prema interpretaciji bližoj TI...

**do BISERNOG PRAVILA, pojašnjenja ZP-a
temeljenog na uvjerenjima teorije izbora**

**AKO TI JE POTREBAN KVALITETAN ODNOS,
ODNOSI SE PREMA DRUGOJ OSOBI**

**KAKO JE NJOJ POTREBNO
DA SE PREMA NJOJ ODNOSIŠ.**

DETALJNIJE:

**AKO TI JE POTREBAN KVALITETAN ODNOS
TI MOŽEŠ IZABRATI RAZMIŠLJATI I ČINITI
ONO
ŠTO TREBA TEBI
I ONO ŠTO ZNAŠ
DA TREBA DRUGA OSOBA;
I TAKO ĆEŠ (PONAŠANJEM) DATI INFORMACIJU
DRUGOJ OSOBI ŠTO TI ŽELIŠ I TREBAŠ
A ONA ĆE ODLUČITI KAKO ĆE
ODGOVORITI NA TVOJE PONAŠANJE.**

**TIME ĆE SE POVEĆATI VJEROJATNOST
DA I DRUGA OSOBA IZABERE PONAŠATI
SE PREMA
TEBI ONAKO KAKO TI TREBAŠ.**

I TIME JE VJEROJATNOST ZA
DOBIVANJE ODNOSA
KAKVOG **OBOJE TREBATE**
ZNAČAJNO VEĆA.

da budete **BLIŽI** jedno drugome

BISERNO PRAVILO (pojašnjenje ZP-a)

**AKO TREBATE KVALITETNE ODNOSI, ODNOSITE SE PREMA
DRUGIMA KAKO ONI TREBAJU
DA SE PREMA NJIMA ODNOSITE.**

MOJA PRAVILA ZA GRADNJU ODNOSA

Koja uvjerenja, stavove, načela... imate na umu kad gradite odnos s nekom Vama važnom osobom? Čega se držite? Što Vam je najvažnije?

Molim Vas da napišete koja su to najvažnija pravila kojih se **sada i zaista držite** kad pokušavate graditi odnos (bez obzira na djelotvornost tih pravila).

	Pravilo, uvjerenje, načelo, postulat, pristup...
--	--

1.	
----	--

2.	
----	--

3.	
----	--

4.	
----	--

5.	
----	--

6.	
----	--

7.	
----	--

8.	
----	--

9.	
----	--

10.	
-----	--

**Koja pravila držite značajnim imati za ubuduće
a koja bi bila
djelotvornija od dosadašnjih?**

**Kako bi izgledale „10 zapovijedi sebi“
kojih biste se željeli držati od sada?**

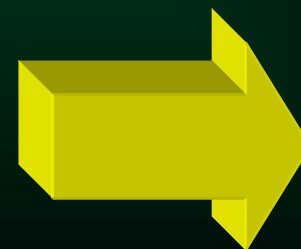
	Pravilo, uvjerenje, načelo, postulat, pristup...
--	--

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

**Koja pravila držite značajnim imati za ubuduće
a koja bi bila
djelotvornija od dosadašnjih?
(odaberite jedan konkretan odnos kojeg imate)**

**Dogovorite se (pregovarajte, uskladite se),
u paru, o pravilima koja prihvaćate za buduće
djelovanje.**

**Upotrijebite koncept
KRUGA RJEŠENJA**

Dogovorili smo, uskladili...

	Pravila, uvjerenja, načela, postulate, pristupe...
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

Napomena:

BISER je nastao kao vrijedan rezultat upornog, strpljivog, dugotrajnog, promišljenog i specifičnog djelovanja ŽIVE materije.

Materijal pripremljen za internu uporabu na susretu učitelja HURT-a

u Splitu, 6. i 7. veljače 2006.

Igor Longo, BWI